

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.4. Intendit Christus nos ad calum deducere, & quatenus secure viam teneamus, nobis fidem proponit SS. Sacramenti, cuius luce nos ducit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

possumus illud intelligere.

debitam fidelibus celebrationē tam admirabilis Sacramenti: etenim tanquam diuini cordis secretum nulla potest potentia illud pertrahere, nisi Deus ipse nobis illud supernaturā gratiæ suæ lumine reuelat, quæ intellectus nostri oculos corroboret, quo possimus illud cognoscere: & sicut locus securus ubi nos Deus vult instruere, est Ecclesia Catholica, in quā particulatī assistentiā S. Sancti in capite summo Pontifice nos huius mysterij docet veritatem: ita declarare nobis intendit quantum superexcedat abiectum vilemque nostrum intellectum, eius differenda solemnitate usque dum aduentum celebravit Spiritus sancti super Apostolos, ut illam donis diuinæ gratiæ suæ cumulet eminentioribus, per quam conformat eius esse naturale, mediante elevatione per gratiam suam quam illi in his donis communicat, cum excellentiā ac dignitate huius S. Sacramenti: quatenus hoc modo illud cognoscat salus inopiam suam mediumque nimis angustum: nunquā etenim melius diuina cognoscuntur mysteria, quā dum in eorum contemplatione dignitatis nostram agnoscimus miseriam, & per hoc omni nos denudamus fiducia ingenij nostri hebetis & rudis, omnem illam consientes in eam quam habere possumus ex dono luminis supernaturā & diuinæ gratiæ viribus, quæ gressus cognitionis nostræ deducit ad veram mysterij sanctissimi Sacramenti cognitionem: etenim hęc submissione & resignatione virtuti gratiæ, luminis, fidei, & puritatis testimonio quæ Deus est nobis hoc reuelans, totā certitudine ad eius peruenimus intelligentiam.

XI. Vnde nostro tenentia ndam est intellectu.

XII. Allegoria de nube dicitur Israëlitis.

Nihil ita securo tutosque reddidit filios Israëli ad certam tendentes, promissionis, quā nubes illa, quā Deus illis misit ut ipsos in viā dux præcederet, ne radijs solis exaltarent, & ipsa eadem nubes inter offusas noctium tenebras tantā radiabat claritate, ut securam illis viam demonstraret, quatenus nullo modo ab illa aberrarent. Nubes hæc velum præfiguratur, quo fides diuina nobis proponit mysteria: illa etenim se radijs accepit luminis naturalis rationis, ne suam in his mysterijs experiat hebetudinem, ne fortē abstinere debeat cognitionis quo Deum querit, certo & securo: & velut cælestis quædam lux in nocte, & huius vitæ caligine summā resplendens claritate, nobis viam declarans quā ad illius perueniamus cognitionem: & hoc dicimus esse fidei lumen, quo diuino credimus testimonio, quo Deus nobis illud reuelat corāque proponit certitudine in hoc sacre sancto

mysterio, in quo cum Deum habemus ita nobis proximum, nobis in illo certam sui constantem cognitionem.

§. 4. *Intendit Christus nos ad calam deducere, & quatenus securū viam tenemus, nobis fidem proponit mysterij SS. Sacramenti eius luce nos duci.*

Saluator noster medium proposuit quo nos homines vitam æternam, caligine paritē consequeremur, nobisque declarans quā viā eo perueniremus, dixit hoc eodem capite sexto S. Ioannis nonnulla verba in quorum legitur à expositione SS. Doctores multum laborarunt. In quibus supponendum quod loquatur ad litteram de sanctissimo Sacramento, ut bene probant. Origenes, S. Cyprianus, S. Hilarius, S. Basiliscus, S. Chrysostomus, S. Ephiphanius, S. Ambrosius, S. Augustinus, S. Hieronymus, & quasi omnes sancti Patres ac Doctores. Promiserat Christus Discipulis suis & turbæ illum sequenti quod daret illis panem celi manducandum, quo nomine sanctissimum intelligebat Sacramentum. *Panem Dei est qui de celo descendit & dat vitam eternam.* Illud præferens quoad dignitatem antiquo Manna, quo veteres nutriti fuerant Patres eorum, motui erant: panis autem quem illis proponebat, quia panis erat vite, eam illis daret in perpetuum, & à morte vendicabat, à quā reus dicitur Manna Patres eorum non liberauerat. *Patres vestri manducaverunt Manna in deserto & mortui sunt.* Illi verò qui panem hunc cælestem manducaret vita eaque perpetuā addiceretur, confirmabatur: *Qui manducat hunc panem vivet in æternum.*

Promissionem hanc, imò & panem hoc explebant Iudæi quem illis Christus ostendebat, indicantes rem inuicem esse substantiæ ad vitam collationem, buccellam panis: & Redemptor noster exponens eis panem à se promissum verum suum esse corpus & sanguinem: illa autem in eius dispositione contempserunt periculis, hæc eis verba addito iuramento proponit. *Amen, Amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis.* Quibus illa significabat, quod si vitam desideraret æternam, sese deberent subijcere fidei illius cuius quem illis proponebat, & manducationis carnis suæ ac sanguinis: nec enim aliter possent vitam obtinere. *Non habebitis vitam in vobis, q. d. Quod*

iam mortui essent, & similes essent cadaveribus a quibus abest anima illa vivificans motus omnibus atque actio aut signum alicuius vite: quodque in illotatu mortuorum essent mansuri nisi carnem manducarent & sanguinem biberent filij hominis: atque ut illos in hac veritate fidei confirmaret, hæc addit: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam.* Itaque via qua perveniendum est ad vitam æternam, & medium quo finis hic obtineri potest, est manducatio SS. Sacramenti; & per hanc viam nos Christus deducit.

Adest nobis D. Cyril. illa verba exponens. *Habet vitam æternam:* iam eam habet in presenti; & ait: Nota: quomodo, enim verum sit quod ille qui recepit SS. Sacramentum hic non habeat vitam æternam in termino & possessione: porro ius ad illam habet ille qui fidem supernaturalem & Divinam de Christo domino habet, quæ tantopere in hoc caelesti Sacramento resplendet: idcirco dicit hoc Christus in presenti: *Habet vitam æternam.* *Idcirco via ad vitam æternam, fides est:* ita

D. Cyril. quocirca qui in via est ad caelum dicere potest quod illo iam gaudet, si non in termino, saltem in principio. Ita ut ex hoc, colligamus quod via qua nos Christus ducit quamque docet sit Ven. Eucharistia. Et sicut in illa tantopere fidei lumen resplendet, hæc fide quam maxime indigemus ut iter nostrum prosequamur & sic ad terminum Regni caelestis perveniamus: ipsa est quæ nos deducere debet in cognitione huius SS. Sacramenti, per quod vult Christus ut gradiamur quo vitam adipiscamur sempiternam, quam Deus in caelo suis communicat electis.

Hæc tractanti difficultas mihi occurrit quam movet circa hoc D. Rup. Abb. Patres veteris testamenti hunc panem non comederunt nec divinum hoc receperunt Sacramentum: quia eorū temporibus nondum erat institutum: & nihilominus vitam adepti sunt æternam, & sine illa salvari sunt. Cui difficultati ex doctrina communis responderi omnes illi vitam æternam consecuti sunt per fidem in Christum (Dom. venturum in hunc mundum: quo sensu intelligere oportet

III. verba hæc Apocalypsis: *Agnus qui occisus est, ab origine mundi.* Ab illo namque tempore fides ortu mortis eius: & fides veterum illorum patrum, quod Christus moriturus esset, morteque sua cæli Ianas aperiturus, illa fuit quæ ipsos participare fecit vitæ illius æternæ. Responso hæc notam tollit difficultatem. Verum aliam explicationem eamque profundioram ac proposito nostro convenientiorem adducit idem Ruper. Et prior illo

Orig. nempe sicut veteres illi Patres & nos quoque participes sumus damni ac mortis: quam nobis buccella illa mortis attulit, quam in tantum totius humani generis perniciem comedit primus parens noster: Ita per Christum eiusque mortem ipsi & nos similiter ex eodem cibo participamus qui alimentum est vitæ Christi Redemptoris nostris: tamen differentia quod nos illum sumamus sub speciebus panis & vini: ille vero sub agno illo Paschali, quando assatus igne divini amoris, expirans in Altari crucis, in qua oblatum fuit, descendit seipsum præbiturus in cibum antiquis illis patribus iuxta vatis Osce vaticinium: *Morsus meus ero & inferni.* q. d. tibi ego & inferne talis buccella sanæ parti patrum antiquorum qui apud te detinentur, ut futurus sis illis buccella vitæ, qua damnus mortis morsus instauratur.

Igitur per hunc divinum cibum Christus Dominus, qui in hoc Sacramento vera ac reali continetur præsentia, declarat quod antiqui patres & nos quoque vitam æternam per hoc Sacramentum nascamur, quod & via tuta ad illam pergamus: quia vero ut eo perveniamus, esse nõ sufficit naturale: cum vires eius infirmæ sint nimis, virtute indigemus alia superiori, ac lumine supernaturali ac divino nos dirigente. Quia scitur caelum aliud est mundus diversus, & hoc inferiori superior, necesse est in nobis aliam esse naturam superiorem, quæ capacitatem habeat illi termino conformem, ubi Deus se beatorum vult intellectui, atque per eorum communicationem, qua natura eius elevetur ad supernaturale & divinum esse per eam participati: hoc est esse, hoc divinum quod nobis tribuitur quando in hoc Sacramento se eius vult animæ qui eum digne recipit, & sicut in illo se nobis Deus communicat cognitum per fidem supernaturalem & divinam, quæ ea lex est qua nobis hoc innoscit mysterium, ut patet clare, quantum indigemus hac luce fidei, ut illa nos comitante securi gaudij vitæ caelestis perlinamur quæ Deus suis communicat, & directi hac luce extra omne dubium æternam eius obtineamus lætitiã.

Quia ut eleganter dicit Mellissus Bernardus *Ser. 2. de fides oculos habet lyncæos & penetrat ad ipsam Epiph. 2. usque divinitatem quantumvis absconditam, & quantumcumque oculis corporis nobis aliquis Cuius repræsententur, ipsa oculis animæ revelat quod sub ratio pro illo est velut inclusum: hic enim discursus est D. fectur ex Cypriani. Attende inquit in Christo: nam oculis Patris corporeis nobis proponitur humanitas, & qui cumque illis tantum Christum intueretur, iudicaret nullum aliud in ipso esse reperiri quam humanum:*

Os 13. 14

IV. Ad eam igitur tendenti lumen requiritur fidei.

12

V. cana Dis-

humanum: fides autem oculus animæ nobis diuinitatem manifestat sub illo latentem: eodem modo in hoc mysterio quod est quasi incarnationis, fides nobis Dei tribuit cognitionem & luce sua postquam illum nobis patefecit, declarat quæ via illo possemus gaudere. Hoc idem igitur, inquit ille notamus in SS. Sacramento. Latet velut abscondita sub eius speciebus diuina essentia oculis sensibusque corporis, & tantum per panem nobis proponitur, quia eius tantum species percipimus: fides autem oculis animæ manifestat sub illis speciebus diuinitatem: & huius quæ ratio? Respondet D. Cyprianus vt illum comedentes hic sub illis speciebus, secundum illud quod nobis de ipso fides proponit, notitiam habeamus eius: quò in celo sumus fructuri, vt ita nouerimus qualiter nobis sit incedendum ad gaudia suis supernaturalis, lumine deducti supernaturali nobis hoc reuelante mysterium: *Panem Angelorum sub Sacramento manducamus in terris, eundem suo Sacramento manifestus edemus in celis.* Quia fidei SS. Sacramenti quo in terra ad cælum proficiscimur correspondet clara de diuinitate cognitio quæ viget in celis: & communioni qua corpus & sanguinem Christi recipimus cum anima eius & Diuinitate sub velo illorum accidentium, respondet in celo vera & æterna participatio, clarumque illius Diuinitatis gaudium, quæ in illo latens, nobis hic in hoc nostro Hemisphæro communicatur: porro semper, nos comitante lumine supernaturali fidei, hæc enim sola nos potest in cælum vlque deducere.

V.
Et similitudine confirmatur nauis.

Notum omnibus est, id quod agitur in navigatione ad alterum mundum nempe Indias. Quo tempore nauis nostrum hoc mare pernauigant hoc in itinere Aquilonarem sequuntur stellam nobis lucentem eaque nauem gubernant: porro ad alium peruenientes mundum, ad quem lux illius stellæ non potest pertingere, necesse est aliam attendant quæ est in altera parte mundi ad polum Antarcticum, & lumine huius diuerso, iter sumum prosequuntur, secundum quod Hemisphærii est diuersum. Quo tempore pelagus nostrum sulcamus, id est hæc terrena tractamus, & viâ ingredimur creaturatum ac ordinis huius inferioris: hæc enim omnia eisdem continentur limitibus: quam diu cognitionem non atollimus ad Diuina & supernaturalia iter nostrum nostra dirigimus stella Aquilonari lumine scilicet rationis naturalis nobis lucenti, nostrisque donibus immo-
tanti: *Multi dicunt quis ostendat nobis bona? signatum est super nos lumen vultus tui Domine.* Lumen rationis naturalis huius mundi mare perambula-

Psal. 4. 7.

laus: *Hoc mare magnum & spatiosum: tantum potest nobis notitiam infundere gaudij quo trui possumus in possessione rerum harum inferiorum: tantumque potest nobis bonum ostendere naturale quod intendimus, & malum boni huius naturalis pricatum quod incumbit nobis evitare.* *Pescis Deus hominem in manu consilij sui, ad quod dicitur: volueris manum porrigas.*

Manibus & potestati rationis naturalis tradidit Deus modos agendi, actiones, negotiaque humani hominis, quatenus in illis quæcumque faceret, iuxta semper integra ac perfecta sui ipsius potestetur libertate atque ex illa in hoc mundi pelago se gubernaret per stellam lucis rationis naturalis: etenim dum illi homo innititur, iter suum secum deo certoque perficiet. Porro oportet & alium per quem nauigare mundum, & cælestia nobis sunt deagenda, vt eorum habentes notitiam manum ad illa extendamus, quatenus illis perficimur illaque possideamus perfecta & torali estimatiue eius quod sunt: sunt enim cælestia, etque mundus alius, atque toto hoc esse naturali superior, eiusque vires superat naturales: navigatio quæ eo tendere necesse est, complecti debet nostras omnes actiones: etenim omnes eas ad cælum debemus dirigere, terminis finemque omnium vicium. Quo vt mur remedio ne isto accedat hinc stella Aquilonaris id est lux rationis naturalis? *Mens sperat: hic tantum mauca nec vltimus eius sphaera procedat adiuuans quæ ad terrena & naturalia, atque in cælestibus & supernaturalibus lineas sui retrahat splendore: & quæ dicitur: Cuius lux sit inferior, ducere nos non potest in muer alterius mundi ita sublimis & excelsum possibile non est vt eo perueniant illius radij: cælestia etenim sunt extra eius Hemisphærum. Oportet igitur nos aliam attendere stellam Aquilonarem quæ respiciat in Hemisphæro alterius mundi, hæc autem fides est supernaturalis & Diuina quæ luce sua manifestat notaque facit cælestia, Diuinaque mysteria: vnde nos optime docere potest securam nostræ navigationis viam ad cælestia.*

Fides est sperandum substantia rerum, argumentum non apparentium: At Apostolus argumentum certum & irrefragabile quod nobis declarat & terminum confirmat ipsi nostre: equam enim opertum sit oblecturatis velo quam secum fides trahit: nihilominus hæc stella est Aquilonaris, quæ cognitionis luce quam nobis de Deo cuiusque Diuinitatis infundit, nos ad portum gloriæ deducit securissimum.

Quod si, sicut diximus, SS. Sacramento mysterium tale sit, in quo fides maxime elocet, &

VIII. via qua Deus nos ad gaudia vite ducit aeterna, nemo dubitat quin stella sit Aquilonaris quae potissimum in hac navigatione indigemus qua ad caelum tendimus, sique illa qua nulla fecit, nos in hoc itinere comitari potest atque splendoris sui luce nobis demonstrare, quae gressus sint dirigendi pedum animae nempe intellectus & voluntatis: etenim fidei luce quae in illo nobis irradiat, cognoscimus Deum esse qui in illo vitam nobis promittit aeternam: & quamuis videamus illum velo contextum accidentium panis & vini, nobis tamen indicat quod cum Deus nobis hoc confirmet, quod caro sit & sanguis Dei hominis, lux quae in illo se manifestat, nobis caelestia declarabit, Dei gloria vique terminum quam nos oportet ingredi ut illo percipiamur.

§. 5. Lumen quod à Deo postulabat David quo ad montem Sanctum gloria eius posse pervenire, lumen erat fidei quod resplendet in SS. Sacramento: nam ipsum est quod illud manifestat.

Multas inter prerogativas dignitatis quas in luce SS. DD. expendunt haec una est quae ceteris corporalibus creaturis à Deo factis supereminet, eaque est quae D. I. Damasc. profert: quod non tantum ipsa seipsam manifestet, verum & ipsa manifestata reddat varietatem, ornatum & pulchritudinem rerum omnium, quatenus per ipsam illas videre possimus & percipi. De vobis eius verba: *In principio Deus fecit lucem id est prima die pulchritudinem & ornam. sui omnis visibilis creatura: aufer enim lucem & omnia in tenebris ignota manebunt, proprium non valentium demonstrare decorem.* Seclusa luce gaudere non poteramus pulchritudine qua Deus creaturas à se factas decoraverat: proinde ut illam intueremur, primo die lucem condidit sicutque velut ornatu quidam rerum omnium & pulchritudo: quandoquidem per ipsam illis visis laetemur: nam ablata luce nulla creaturarum potuisset decorem & ornametum aperire quo Deus illam cumulaverat: itaque lux ipsa se nostris patefacit oculis, ipsaque est per quam videmus & ponimus pulchritudine & decore creaturatum. Papae! quam insignem clarumque Redemptoris nostri Hieroglyphicum nobis proponitur in hac lucis excellentia: quoniam ipse Christus de se hoc fert testimonium. *Ego sum lux mundi:* ob mirabilem inter vtriusque convenientiam.

Non tantum Christus se nobis manifestat ut

verum Deum, sed etiam viam demonstrat qua ipsum obtineamus: per illum enim fruimur & ita cognoscimus mysterium Dei pulchritudinem quae Christusque per fidem quam de illo habemus, quae lumen est supernaturale & Divinum non tantum se nobis cognoscendum praebet, insuper nobis manifestat ornametum & excellentiam mysteriorum supernaturalium quae nobis ea exponunt bona quae Deus in gloria sua continet, quatenus eas obtineamus cognitione & hac via possimus illis gaudere. Quod si fidei de Christo Domino tollamus lumen, qua ratione possemus intelligere supernaturalium bonorum usuram dignitatem, sicut nec sine illo possemus habere notitiam quod sit in hoc Divino Sacramento corpus & sanguis Christi, anima, Divinitas ac Divinorum attributorum eius magnitudo: itaque ad tanti boni consecutionem nobis necessarium est ultra modum si-

III. Per cuius dei lumen, nobis hoc manifestans, quatenus illo lucis eius modo Divinorum eius attributorum consequamur attributa dignitatem, quae sub speciebus Sacramentalibus cognoscimus dignissimi Sacramenti latent abscondita: mus in cuius cognitione aequalem obtineamus notitiam SS. Sacramento intelligimus quam ingens sit bonum quod Deus electis suis comunicat in statu beatitudinis quandoquidem Deus idem sit quo Beati in caelo fruuntur, & ipse qui in hoc SS. Sacramento se communicat, & cum per fidem sciamus id quod Deus est, certum est quod nobis in illo manifestetur quantum sit bonorum cumulus gloriae eius caelestis.

Ut erat David optime versatus in huius necessitate lucis qua ad gaudium seipsum huius boni Hanc à peruenitur, hanc instantur à Deo postulavit: *E- Deo potest lucem tuam & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt & adduxerunt in montem sanctum tuum David. & in tabernaculo tuo.* Hic, ait Incognitus, ad litteram loquitur de Christo: est enim lux & veritas: ipsum audi loquitur em: *Ego sum lux mundi. Ego sum via veritas & vita.* Et hoc à Deo Propheta Christus Regius intendebat ut lucem hanc mitteret in mundum Christum Dominum, ut per eam nos secum ad montem sanctum gloriae deduceret. *Ioan. 14. 6.* quam alio loco idem propheta montem appellat: *Quis ascendet in montem Domini?* In hoc monte sancto diversa sunt tabernacula, sicut in gloria diversi sunt eius status diversi respondentes meritis quibus illa possideat: designavit hoc Christus: *In domo Patris mei mansiones multae Ioan. 14. 2. sunt.*

Primicerius Apostolorum Petrus statum gloriae sub diversis proponit tabernaculis, quando speculator gloriae transfigurationis Christi sic illum interrogat: *Domine, si vis faciamus hic tria Matt. 17. 4.*